

ΩΔΕΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

Πολιτιστικό και Καλλιτεχνικό Κέντρο

Αραχώβης 39, Εξάρχεια

Ιδρυτής: Κωστής Γαϊτάνος

ΜΟΥΣΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

ΣΥΝΘΕΣΗΣ και ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Καλλιτεχνική διεύθυνση: Αλέξανδρος Καλογεράς

Καλλιτεχνική περίοδος 2024 - 2025

Π Α Ρ Ο Υ Σ Ι Α Σ Η

Οι μορφές του μενουέττου και του scherzo στο σύνολο της δημιουργίας του Ludwig van Beethoven

Θέτοντας υπό διερεύνηση ένα κάθε άλλο παρά εξαντλημένο πεδίο μελέτης, η παρούσα συμβολή εξετάζει εν πρώτοις την θέση των μερών τύπου μενουέττου ή scherzo στην συνολική δημιουργία του Beethoven. Τα 102 μέρη (ή αυτοτελή κομμάτια) αυτού του είδους κατανέμονται στην συνέχεια σε επιμέρους μορφές, οι οποίες, πέραν της καθιερωμένης τριμερούς αλληλουχίας της κύριας ενότητας, ενός trio και της da capo επαναφοράς της κύριας ενότητας (με ή χωρίς τις αρχικές της επαναλήψεις και ενίοτε πλήρως καταγεγραμμένης), περιλαμβάνουν επίσης μονομερείς (χωρίς trio) και πενταμερείς (με δύο διαφορετικά trio) μακροδομικούς σχεδιασμούς που ήταν ήδη γνωστοί από το παρελθόν, αλλά και δύο νέες μορφολογικές δυνατότητες που ο Beethoven εξελίσσει από τις αρχές του 19ου αιώνα, αντιπαραθέτοντας δύο φορές το ίδιο trio στο πλαίσιο μίας νέας πενταμερούς μορφής είτε διαμορφώνοντας ένα διπλό trio με την επισύναψη και ενός δεύτερου αμέσως μετά το πρώτο. Έπειτα από την διερεύνηση των μακροδομικών προδιαγραφών όλων των παραπάνω μερών, με ιδιαίτερη αναφορά σε μεθόδους διασύνδεσης αλλά και τονικών συσχετισμών μεταξύ των επιμέρους ενότητων τους, στο επίκεντρο της προσοχής τίθεται η εσωτερική διάρθρωση αυτών των 210 συνολικά ενότητων δια της συστηματικής τους ταξινόμησης σε οκτώ δομικούς τύπους μενουέττου (τριμερείς και διμερείς) αλλά και έναν ακόμη δομικό τύπο scherzo, ο οποίος διακρίνεται από όλους τους προηγούμενους χάρη στην αναπτυξιακή διεύρυνση του τελευταίου του τμήματος.

Ομιλητής

Ιωάννης Φούλιας

Καθηγητής «Συστηματικής Μουσικολογίας. Θεωρίας της Μουσικής (18ου-19ου αιώνα)»,
Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

**Σάββατο, 7 Δεκεμβρίου 2024, 6:00 - 8:30 μ.μ.
Αίθουσα Συναντιών Ωδείου
Αραχώβης 39, Εξάρχεια**

Είσοδος ελεύθερη

Περισσότερες πληροφορίες: 210- 38 21 396

akalogeras@berklee.edu

Μουσικό Εργαστήρι Σύνθεσης και Εκτέλεσης

Καλλιτεχνική διεύθυνση: Αλέξανδρος Καλογεράς

Το Μουσικό Εργαστήρι Σύνθεσης και Εκτέλεσης ιδρύθηκε το 2002 από τον Αλέξανδρο Καλογερά, συνθέτη, διδάκτορα του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ και καθηγητή του Berklee College of Music της Βοστώνης. Από την ίδρυση του, πολλές από τις δραστηριότητές του Εργαστηρίου φιλοξενούνται στο Ωδείο Μουσικοί Ορίζοντες (Ιδρυτής: Κωστής Γαϊτάνος). Το Μουσικό Εργαστήρι (Synthesis - Music Lab) αποτελεί ένα από τα προγράμματα της YriaRT - Music Network.

Ο Σκοπός του Εργαστηρίου είναι εκπαιδευτικός και επιτυγχάνεται με τα εξής προγράμματα:

- 1/ Διοργάνωση σεμιναρίων και μαθημάτων με ποικίλα θέματα σχετικά με τη συμφωνική μουσική και τη μουσική δωματίου, όπως αναπτύχθηκαν από τον 17 αιώνα μέχρι τις μέρες μας.
- 2/ Παρουσίαση συναυλιών μουσικής δωματίου από τα μέλη του εργαστηρίου με ελεύθερη είσοδο για το κοινό. Οι συναυλίες συνοδεύονται από λεπτομερείς εισαγωγικές σημειώσεις για τα παρουσιαζόμενα έργα που προσφέρονται επίσης δωρεάν στο κοινό.
- 3/ Διοργάνωση διαλέξεων με θέματα που εκτείνονται από την παραδοσιακή ελληνική μουσική μέχρι τις πλέον πρωτοποριακές τάσεις διεθνώς. Ομιλητές είναι επιστήμονες ή καλλιτέχνες με ειδίκευση στο χώρο, συνήθως με διεθνείς σπουδές και αναγνωρισμένη καλλιτεχνική προσφορά.

Οι διαλέξεις προσφέρονται επίσης με ελεύθερη είσοδο και στόχο έχουν να προσεγγίσουν ένα ευρύτερο φιλόμουσο κοινό και να λειτουργήσουν σαν είδος ανοικτού πανεπιστημίου.

- 4/ Παρουσίαση παιδικών συναυλιών σε δημοτικά σχολεία, νηπιαγωγεία και παιδικούς σταθμούς. Στις συναυλίες συμμετέχουν τα μέλη του εργαστηρίου και σκοπό έχουν να φέρουν σε επαφή τα παιδιά σχολικής και προσχολικής ηλικίας με τα μουσικά όργανα και τη μουσική γενικότερα.

Τη σχολική περίοδο 2024 - 2025 στο Μουσικό Εργαστήριο συμμετέχουν μέλη με πολύ ταλέντο, που έχουν ήδη στη κατοχή τους πτυχίο και δίπλωμα πιάνου ή άλλων οργάνων, πτυχία ανώτερων θεωρητικών (αρμονίας, αντιστίξης, φούγκας, σύνθεσης), διδακτορικό, βυζαντινής μουσικής, παραδοσιακής μουσικής και άλλα.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο τηλέφωνο (697) 29 27 089, ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση akalogeras@berklee.edu

Ιωάννης Φούλιας

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1976. Πραγματοποίησε μουσικές σπουδές στο Δημοτικό Ωδείο Καλαμάτας (πτυχία αρμονίας, αντιστίξεως, φούγκας και πιάνου, 1994-1998) και σπούδασε μουσικολογία στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών (πτυχίο το 1999 και διδακτορικό δίπλωμα το 2005, με διατριβή για τα *Αργά μέρη σε μορφές σονάτας στην κλασική περίοδο*). Είναι μέλος της Συντακτικής και της Επιστημονικής Επιτροπής του περιοδικού *Πολυφωνία*, καθώς και ιδρυτικό μέλος και Γενικός Γραμματέας της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας. Έχει επίσης διατελέσει μέλος της Συντακτικής και της Επιστημονικής Επιτροπής του περιοδικού *Μουσικολογία*, έχει συμμετάσχει στο διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα RIPM, σε επιστημονικές ημερίδες και διεθνή συνέδρια, ενώ παράλληλα έχει δημοσιεύσει δεκάδες πρωτότυπα άρθρα, καθώς και μεταφράσεις βιβλίων (των R. Wagner, K. Φλώρου και N. Cook) αλλά και μικρότερων μελετών. Από τον εκδοτικό οίκο «Παπαρηγορίου – Νάκας» κυκλοφορούν οι μονογραφίες του *Οι δύο σονάτες για πιάνο του Δημήτρη Μητρόπουλου: Από τον ύστερο ρομαντισμό στην Εθνική Σχολή Μουσικής* (2011) και *Οι συμφωνίες κατά τις οβιδιανές Μεταμορφώσεις του Carl Ditters von Dittersdorf: Συμβολή στην αποκατάσταση ενός έργου-σταθμού στην ιστορία της προγραμματικής μουσικής* (2015), ενώ το εγχειρίδιό του *Στοιχεία μουσικής ανάλυσης: Αρμονικό λεξιλόγιο, γλωσσάριο μουσικών όρων και οδηγίες συγγραφής εργασιών* (2021) έχει συμπεριληφθεί στις Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις «Κάλλιπος» (2022). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εμπίπτουν στα ακόλουθα πεδία: θεωρία των μουσικών μορφών (από τον 18ο έως τον 21ο αιώνα), εξελικτική θεώρηση ειδών και μορφών της ενόργανης μουσικής στο μπαρόκ, τον κλασικισμό και τον ρομαντισμό, μορφολογία και μουσική ανάλυση. Προσωπική ιστοσελίδα: <http://user-s.uoa.gr/~foulia>.

